

Uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026

Februari 2023

1 Aanleiding en context

In 2019 werd het Nationaal Klimaatakkoord vastgesteld, als uitwerking van het internationale Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord zijn sturende en bindende doelstellingen vastgesteld die direct het beleid van gemeenten bepalen en een vertaling moeten krijgen naar de verschillende beleidsterreinen.

De zichtbare effecten van klimaatverandering, aardbevingen in Groningen en afhankelijkheid van Russisch gas hebben de ontwikkeling voor verduurzaming in een stroomversnelling gebracht. In het Klimaatakkoord (2019) is reeds benoemd dat de gemeente de regie krijgt in de warmtetransitie. De regierol wordt momenteel omgezet en vastgelegd in nieuwe wettelijke taken.

Als het gaat om verduurzaming vervullen de Nederlandse gemeenten een dubbelrol: we zijn zowel beleidsmaker als programmaleider voor de gebouwde omgeving en uitvoerder van de routekaart voor verduurzaming van gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed alsmede e-mobiliteit. Met het streven van de overheid om in 2050 bijna volledig duurzaam te zijn ligt er dan ook een grote verantwoordelijkheid bij de gemeentelijke instanties.

Urgentie is er ook voor Maastricht specifiek. De stad heeft een, vanuit energetisch oogpunt, grotendeels verouderd woningbezit, waarin bovendien een significante groep inwoners in toenemende mate energie armoede meemaakt. Daarnaast is Maastricht de tweede monumentenstad van Nederland. Ook kent Maastricht veel industrie, met een aanzienlijke CO₂ uitstoot en een uitdagende verduurzamingsopgave.

Daarnaast is er een blijvende inzet op regionale samenwerking en toenemende inzet op verduurzaming van de gemeentelijke organisatie vanwege de ambities uit het coalitieprogramma.

De afgelopen jaren heeft Maastricht via de Klimaatbegroting en de zgn. Maastrichtse Energie Akkoorden proactief stappen gezet om, samen met lokale partners, de stad te verduurzamen – grotendeels op vrijwillige basis. Met het klimaatakkoord is de vrijblijvendheid verdwenen. In de komende 20 jaar zal de gemeente de aanpak structureel moeten opschalen. Stadsbreed en in alle wijken en buurten moet toegewerkt worden naar een alternatief voor aardgas. De nieuwe gemeentelijke taken worden momenteel omgezet in wetgeving: De gemeente krijgt onder andere de bevoegdheid om warmtekavels aan te wijzen voor een warmtenet (Wet Collectieve Warmtesystemen) en om een einddatum voor aardgas aan te wijzen middels Wijk Uitvoeringsplannen (Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie).

De extra taken vragen veel van gemeenten. Daarom heeft het Rijk met ingang van 2022 substantieel meer geld uitgetrokken voor gemeenten om deze wettelijke taken uit te kunnen voeren. Via de meicirculaire 2022 is de eerste tranche van deze zgn. klimaatgelden uitgekeerd. Deze gelden zijn grotendeels bedoeld voor de (extra) personele capaciteit die nodig is om de transitie te doorlopen.

Uitgaande van de nieuwe taken en financiële middelen start Maastricht een nieuw uitvoeringsprogramma, waarin de voortvarende aanpak van de afgelopen jaren structureel wordt ingebed en opgeschaald.

2 Ambitie en strategie

2.1 Ambitie en link met coalitieakkoord

Maastricht werkt aan een Klimaatneutrale stad 2050 en een Klimaatneutrale gemeentelijke organisatie 2030. Als uitwerking van het Klimaatakkoord zijn recentelijk de Regionale Energie Strategie Zuid Limburg (2021) (RES ZL) en de Transitievisie Warmte (2021) (TVW) vastgesteld. De ambitie om de gemeentelijke organisatie per 2030 klimaatneutraal te maken is eerder vastgelegd in de Klimaatbegroting 2018-2022 en bekrachtigd in het coalitieakkoord.

Om klimaatneutraliteit te bereiken in de gebouwde omgeving staat de gemeente onder andere voor de opgave om in de komende decennia in samenwerking met stakeholders alle (circa 62.000) woningen, bedrijventerreinen en maatschappelijk vastgoed aardgasvrij te maken. Op het vlak van mobiliteit werkt Maastricht aan de invoering van een Zero-Emissiezone Stadslogistiek (ZES) per 1/1/2025 en de uitrol van laadinfrastructuur. Gemeentelijke besluitvorming hieromtrent heeft in 2021 plaatsgevonden.

In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze ambities herbevestigd:

- “Uitvoering geven aan de transitievisie warmte en het verduurzamen van de bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen.
- In navolging van de regionale energiestrategie inzetten op het verhogen van duurzame energieproductie, zoveel mogelijk via multifunctioneel ruimtegebruik, waarbij de vertaling in het centrumstedelijk gebied extra zorgvuldigheid vereist vanwege beperkingen in ruimte en multifunctioneel gebruik.
- Koers houden bij het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie door stapsgewijs het wagenpark en de gemeentelijke gebouwen verder energieneutraal te maken richting het einddoel van 2030.”

Specifiek voor de komende raadsperiode staan in het coalitieakkoord ook ambities benoemd op het vlak van verduurzaming van nieuwbouwprojecten (eigen projecten en prestatieafspraken met woningcorporaties), onderzoek naar de mogelijkheden van groene waterstof, uitbouw van P&R locaties aan stadsranden waar mogelijk in combinatie met zonneweides, onderzoek naar meerwaarde van een milieuzone en mogelijke combinatie met ZES.

2.2 Strategie en aanpak op hoofdlijnen

De te behalen doelen zijn vastgelegd in eerdere besluitvorming (TVW, RES, ZES). Zowel de RES als de TVW worden periodiek herzien om beleidsmatig ruimte te bieden voor nieuwe inzichten en nadere uitwerking. Het programma energie- en warmtetransitie 2023-2026 behelst de uitwerking, maar biedt ruimte en flexibiliteit voor nieuwe inzichten. In het programma ligt de focus enerzijds op de kernopgave van de gemeente (regie gebouwde omgeving, mobiliteit, eigen organisatie) anderzijds op samenwerking met andere actoren in en rond de stad, vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid en kracht. Het programma onderkent de volgende pijlers:

1. Gebouwde omgeving (doelgroepaanpak en gebiedsaanpak)
2. Mobiliteit (ZES en laadinfra)
3. Gemeentelijke organisatie (gemeentelijke gebouwen, wagenpark, verdere scoping o.a. inkoop)
4. Regionale en lokale samenwerking (RES, lokale MEA netwerk)
5. Programmamanagement (randvoorwaarden, communicatie etc)

Het programma bestrijkt de periode 2023-2026 maar de opgave reikt verder (2030 respectievelijk 2050). Daarnaast gaan de ontwikkelingen (wetgeving, beschikbare middelen) snel. Waar mogelijk geven we nu al een doorkijk naar de lange termijn, maar periodieke herijking van aanpak en middelen gedurende de planperiode is onvermijdelijk.

De klimaatopgave is breder dan de energietransitie. Er zijn koppelkansen c.q. interferentie te verwachten met overige opgaves / programma's in het fysieke domein (o.a. water, groen, hittestress). Deze worden onder meer bij de uitwerking van de Omgevingsvisie expliciet gemaakt. Ook in het sociale domein (bijvoorbeeld energie armoede) zijn duidelijke raakvlakken. We streven naar een inclusieve energietransitie, waarbij de bestaanszekerheid van onze inwoners een nadrukkelijk aandachtspunt is. Het programma focust op het bepalen van de doelen in de energie- en warmtetransitie, met oog voor de bredere opgave(n) in de Gemeente Maastricht.

3 Operationalisering programma 2023

Het programma onderscheidt vier inhoudelijke pijlers en een ondersteunende lijn:

1. Gebouwde Omgeving
2. Mobiliteit
3. Gemeentelijke organisatie
4. Regionale en lokale samenwerking
5. Programmamanagement en randvoorwaarden

Hieronder worden per programmalijn de aanpak alsmede de resultaten en inspanningen voor de korte termijn (2023) uitgewerkt. Waar relevant is ook een doorkijk naar latere jaren gegeven.

3.1 Gebouwde omgeving

Het Klimaatakkoord stelt dat alle gemeenten in 2050 aardgasvrij moeten zijn. Gemeenten hebben in opdracht van het Rijk een Transitievisie Warmte (TVW) opgesteld waarin voorgestelde oplossingsrichtingen per wijk en startwijken staan beschreven. In de TVW 1.0 heeft de gemeente vastgesteld dat de transitie naar een aardgasvrije omgeving plaatsvindt langs de volgende sporen:

1. Energiebesparing door isolatie door de hele stad
2. Gebiedsgerichte ontwikkeling van warmtenetten in Maastricht Noordoost en het Centrum
3. Elektrisch verwarmen bij moderne bouw door de hele stad

Deze drie sporen kunnen qua aanpak sterk verschillen. Inwoners kunnen zelf aan de slag, per doelgroep ondersteund worden (denk aan kwetsbare doelgroepen of monumenten) of gebiedsgericht per wijk, buurt of straat. Het ontwikkelen van warmtenetten kan bijvoorbeeld enkel wijkgericht en vraagt in de praktijk om veel meer ondersteuning van de gemeente richting haar inwoners. Isolatiemaatregelen kan een inwoner vaak prima zelf doen, al zijn er ook voordelen te behalen met een collectieve aanpak.

De opgave voor 2030 die is opgenomen in de TVW is:

- 12.000 woningen geïsoleerd voor 2030 (aardgasvrij-ready)
- 12.000 woningen aangesloten op een collectief warmtenet voor 2030 (waarvan 4.500 al zijn gerealiseerd in de warmtenetten Ceramique en Belvedere).
- 3.000 woningen van het gas af middels all-electric oplossing voor 2030.

Daarnaast heeft het Rijk een prestatieafspraken gemaakt met de (koepel van) woningcorporaties, waardoor uiterlijk in 2028 er geen corporatiewoningen meer mogen zijn met slechte energielabels. Voor Maastricht gaat het om een opgave van 3.500 sociale woningen. In het Bouwbesluit is tevens opgenomen dat in 2023 alle kantoren minimaal een label C energielabel moeten hebben. Hierop wordt door de gemeente gehandhaafd.

In gebieden waar voorlopig aardgas blijft en/of waar zich geen bijzondere gebiedsontwikkeling speelt zet de gemeente in op verduurzaming en voorbereidende stappen, zodat de gehele stad op termijn aardgasvrij kan worden. We noemen dit 'aardgasvrij-ready', het gaat hierbij met name om isolatiemaatregelen. In deze doelgroepenaanpak wordt gedifferentieerd naar doelgroep (VVEs, woningcorporaties, woningeigenaren, huurders) en type gebouwen (woningen, monumenten, maatschappelijk en zakelijk vastgoed). Centraal hierin is het fysieke Klimathuis, welke een aantal bestaande en nieuwe diensten op één plek samenbrengt. Dit aanbod wordt de komende tijd uitgebreid, onder andere t.a.v. monumenten en het MKB. Tevens werken wij aan diverse landelijke regelingen (middellange termijn aanpak energie armoede, aanvraag nationaal isolatie programma).

Hierin zoeken wij samenwerking met andere gemeenten in de regio, om de gezamenlijke uitvoeringskracht optimaal te benutten.

Er is sprake van een **gebiedsaanpak**, als er een kans of aanleiding is om in een wijk (of bedrijventerrein) collectief een einddatum voor aardgas na te streven, hierbij wordt een wijk dus in haar geheel aangepakt. Bij de vaststelling van de TVW is aangegeven dat er een aantal randvoorwaarden vervuld moest worden voordat gestart kon worden met de gebiedsaanpak (o.a. financiering vanuit het rijk en een afdoende wettelijk kader). Deze randvoorwaarden zijn c.q. worden momenteel ingevuld, waardoor de tijd rijp is om de gebiedsaanpak te starten via zogenaamde Wijkuitvoeringsplannen (WUP). In 2023 starten vier gebiedstrajecten:

- Nazareth, in relatie tot de lopende ontwikkeling van een warmtenet
- Vroendaal, in samenwerking met een actief bewonerscollectief
- Integrale aanpak bedrijventerrein Beatrixhaven, in samenwerking met Samenwerkende Industrieterrainen Maastricht (SIM) en Zuid Limburg Bereikbaar (ZLB)
- Een nog te bepalen wijk in West, in relatie tot lopende herstructureringsproject(en)

Vanaf 2024 worden jaarlijks nieuwe WUPs gestart, om ervoor te zorgen dat rond 2040 alle wijken een planproces hebben doorlopen en deze voor 2050 zijn uitgevoerd. De uitvoeringsperiode na planvorming zal per WUP verschillen, afhankelijk van het gekozen aardgasalternatief.

Tevens voeren wij in 2023 onderzoeken uit naar de potentie van waterstof en groen gas voor de binnenstad en de industrie. Vanuit de regionale strategie warmte verwachten wij duidelijkheid te krijgen over de beschikbaarheid van regionale restwarmte, en bepalen wij opnieuw de voorkeurswijken voor warmtenetten in de stad, voortbordurend op uitkomsten van de ondergrondstudies in het centrum.

Gebouwde omgeving	
Inspanning	Resultaat
<i>Beleidsontwikkeling gebouwde omgeving</i>	
Transitievisie Warmte: Voorbereiding op herijking in 2024, inclusief heroverweging warmtebronnen (restwarmte, waterstof, groen gas, aquathermie etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Hernieuwd inzicht in verdeling warmtebronnen in 2023 • Herijking TVW in 2024
Impactbepaling publieke marktordening warmtebedrijven, in afstemming met de regio	<ul style="list-style-type: none"> • Opties publieke warmtebedrijven uitgewerkt incl standpuntbepaling, indien nodig lobby via VNG/G40
<i>Gebiedsaanpak warmtenetten</i>	
Centrum (ca 10.000 woningen): Vanwege geringe beschikbare ruimte in de ondergrond en een hoge sociaal-maatschappelijke impact is ontwikkeling van een warmtenet niet de enige optie. Voor de binnenstad wordt nu de toekomstige beschikbaarheid van waterstof en/of groen gas als warmtebron onderzocht.	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht in mogelijke warmtebronnen na aanvullend onderzoek in 2023 • Opstarten WUP traject(en) voorzien in 2024 • Link gelegd met monumentenaanpak
Warmtenet Nazareth-Limmel (1700 woningen): Start WUP traject met als uitgangspunt een warmtenet. Dit parallel aan totale wijkaanpak / herstructurering i.s.m. Woonpunt.	<ul style="list-style-type: none"> • WUP proces gestart in 2023, parallel aan lopende herstructurering in Nazareth • Investeringsbesluit warmtenet in 2023
Regionale Strategie Warmte: via traject Warmtenet Zuid Limburg (WZL) dient in 2023 een besluit te worden genomen over verdeling regionale warmte vanuit Chemelot. Beschikbaarheid is randvoorwaardelijk voor verdere uitrol warmtenetten in Maastricht.	<ul style="list-style-type: none"> • In 2023 principebesluit verdeling regionale warmte Chemelot in Zuid-Limburg. • Helderheid over mogelijkheden regionaal publiek warmtebedrijf (position paper) in 2023 • Indien warmte beschikbaar nadere verkenning en uitwerking business case voor de wijken rond het centrum (2023, 2024). WUP traject start na 2025.
<i>Gebiedsaanpak all-electric</i>	
All-electric wijken zijn Dousberg-Hazendans, Vroendaal, Amby-Zuid. In Vroendaal is er een bewonersinitiatief en	<ul style="list-style-type: none"> • WUP Vroendaal opgestart in 2023.

wordt een 1 ^e WUP opgestart. Hierbij wordt zo integraal mogelijk naar de opgave gekeken (ook e-mobiliteit en energie opwek).	<ul style="list-style-type: none"> • WUP Amby-Zuid en Dousberg-Hazendans opgestart in 2024 / 2025 • Ambitie voor deze wijken is in één stap van het gas af vóór 2030.
<i>Gebiedsaanpak aardgasvrij-ready</i>	
Voor aardgasvrij-ready (isolatie) wordt aangesloten bij de lopende herstructurering in West (2022-2023), vervolgens Zuidwest (2024 of 2025). Oost en Zuidoost volgen vanaf 2026. Aanpak kent 2 fasen: eerst isoleren / verduurzamen, pas in later stadium van het gas af. Dit tenzij koppelkansen zich voordoen (zoals warmtenet).	<ul style="list-style-type: none"> • WUP koppelen aan Herstructurering West, uitwerken aanpak in 2023 • Doorzetten aanpak naar Zuidwest, Oost en Zuidoost in de periode 2024-2026
<i>Gebiedsaanpak bedrijventerreinen</i>	
Ook bedrijventerreinen moeten van het gas af, maar hier speelt meer: e-mobiliteit, logistiek, netcongestie, opwek. Gebiedsgerichte aanpak is daardoor breder van opzet en deels overkoepelend. Relevante ontwikkeling is tevens initiatief om een BIZ (Bedrijven Investeringszone) op te richten. Gemeente initieert integrale aanpak voor Beatrixhaven in 2023 i.s.m. bedrijven en SIM/BIZ.	<ul style="list-style-type: none"> • Besluitvorming BIZ (raadbevoegdheid) in 2023. • Start integrale gebiedsaanpak Beatrixhaven (WUP) in 2023 • Evaluatie methodiek en uitrol naar andere bedrijventerreinen vanaf 2024
<i>Doelgroepaanpak woningen</i>	
Het Klimaathuis stelt bestaande (energiecoaches, VVE balie) en nieuwe diensten voor diverse doelgroepen op een toegankelijke manier beschikbaar. Het aanbod wordt in 2023 uitgebreid en verbreed. Tevens uitwerking proactieve contingenten aanpak zoals benoemd in TVW en proactieve aanpak monumenten (mogelijk in pilotvorm met Universiteit Maastricht).	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaathuis geopend in najaar 2022, incl. uitbreiding aanbod dienstenpakket. • Pro-actieve aanpak verduurzaming monumenten gestart in 2023 • Pro-actieve contingenten aanpak uitgewerkt in 2023 • Evaluatie totaalpakket in 2024, vervolgens aanpassing / uitbreiding dienstenpakket naar behoefte.
Lokale aanpak isolatie, via aanvraag Nationaal Isolatie Programma. Koppeling met andere beschikbare middelen (bijv. restant middelen Noodfonds)	<ul style="list-style-type: none"> • Aanvraag Nationaal Isolatie Programma in Q2 2023 • Uitrol aanpak vanaf Q3 2023
De middellange termijn aanpak van energie armoede vormt onderdeel van het programma. Hiervoor is een specifieke uitkering (SPUK) vanuit het rijk beschikbaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking middellange termijn aanpak Energie armoede in 1^e helft 2023, vervolgens uitwerking t/m 2024 • Uitwerking met woningcorporaties, in samenspraak met andere lokale stakeholders
<i>Doelgroepaanpak Zakelijk en Maatschappelijk</i>	
In 2023 wordt 'PlusjeMKB', een advies- en ontzorgingspakket, gelanceerd	<ul style="list-style-type: none"> • PlusjeMKB aanbesteed en actief in 1^e helft 2023 • Dienst wordt afgestemd met (en bij voorkeur in samenwerking met) andere Zuid Limburgse gemeenten.
Per januari 2023 hebben kantoren minimaal energielabel C. Hierop wordt door de gemeente gehandhaafd, tijdelijke handhavingcapaciteit wordt aangetrokken.	<ul style="list-style-type: none"> • Handhavingstrategie bepaald en in uitvoering door V&L per januari 2023
Middellange termijn aanpak Noodfonds: Uitwerking voor maatschappelijke organisaties en bedrijven. Hiervoor wordt een regeling opgezet waardoor deze organisaties een bijdrage in de kosten van energiescans en verduurzamingsmaatregelen kunnen krijgen. Hiervoor worden ook de restant TONK gelden ingezet.	<ul style="list-style-type: none"> • Regeling middellange termijn aanpak Noodfonds opengesteld in 1^e helft 2023. Dit in afstemming met betreffende portefeuillehouders.

3.2 Mobiliteit

De programmalijn mobiliteit richt zich met name op de lopende trajecten laadinfra en de zero-emissiezone stadslogistiek (ZES). Beide trajecten zijn in uitvoering op basis van eerdere besluitvorming in 2021.

Laadinfra: Op 2 februari 2021 heeft het college de visie, de uitgangspunten (tot 2030) en het uitvoeringsprogramma (tot 2024) vastgesteld voor de laadinfrastructuur elektrisch vervoer. De gemeente wil zorgen voor een betaalbaar en betrouwbaar netwerk, zodat iedereen met een

elektrisch voertuig zonder problemen schoon en elektrisch kan rijden. In Maastricht zullen er naar verwachting in 2030 10.000 elektrische voertuigen zijn. De gemeente zorgt voor uitrol van publieke laadpunten en stimuleert de groei van laadpalen bij bewoners en private partijen zoals werkgevers en bedrijven. Op dit moment loopt een concessie aan Vattenfal tot medio 2024. Voorzien is een nieuwe aanbesteding voor de periode 2024-2030. Voor wat betreft snelladen (>43kw) is een visie in ontwikkeling. Daarnaast zal er binnen de Wijkuitvoeringsplannen die uitgaan van een all-electric oplossing ook gekeken worden naar de mobiliteitsaspecten.

Zero Emissie Stadslogistiek (ZES): De gemeenteraad is op 30 maart 2021 akkoord gegaan met de 'Uitvoeringsagenda Stadslogistiek, Op weg naar zero-emissie' en het 'Implementatieplan Zero Emissie Stadslogistiek'. Dit moet uiterlijk op 1 januari 2025 leiden tot een zero emissiezone Stadslogistiek. Daarmee geeft de raad invulling aan de in 2014 getekende Green Deal ZES, het coalitieakkoord 2018-2022 en de gemeentelijke klimaatambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Het gebied van de zero-emissie zone stadslogistiek beslaat het centrumgebied inclusief Wyck en exclusief de singels aan de westkant. De ZES richt zich op het beroepsmatige bestel- en vrachtvervoer. In samenwerking met alle relevante partners en bewoners wordt op basis van de 'Akte van Ambitie', tot januari 2025 inhoud gegeven aan de uitvoering naar een emissievrije zone.

Tevens wordt (de ontwikkeling van duurzame) mobiliteit meegenomen in de gebiedsaanpak gebouwde omgeving. Hiervoor geldt WUP Vroendaal als eerste pilot.

Mobiliteit	
Inspanning	Resultaat
Uitvoering project Laadinfra	<ul style="list-style-type: none"> Tussentijdse evaluatie uitgevoerd in Q1 2023 Aanpak Snelladen gereed in 1^e helft 2023 750 publieke laadpunten gerealiseerd ultimo 2023 1350 publieke laadpunten gerealiseerd ultimo 2029
Uitvoering project ZES	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering conform Plan van Aanpak ZES: O.a. uitwerking verkeersbesluit, handhavingsstrategie en flankerend beleid in 2023 ZES ingevoerd per 1/1/2025 inclusief flankerende maatregelen
Mobiliteit meenemen in gebiedsaanpak gebouwde omgeving (m.n. in all electric wijken)	<ul style="list-style-type: none"> In 1^e WUP all electric (Vroendaal) zijn randvoorwaarden t.a.v. e-mobiliteit t/m 2030 meegenomen in de planvorming. Vervolgens doorvertaling naar overige wijken.

3.3 Gemeentelijke organisatie

Doelstelling is een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030. De afgelopen tijd zijn hierin diverse stappen gezet, met name op het vlak van gemeentelijke gebouwen en wagenpark.

Gemeentelijke gebouwen: Voor de tien grote gemeentelijke panden is een energieaudit (EED) uitgevoerd. Voor de uitvoering van maatregelen is een investeringsbudget van € 1 mln. gereserveerd. Gedurende de programmaperiode worden ook voor de overige 220 panden EED audits uitgevoerd. De (nog te werven) EED coördinator zal een strategienota opstellen met verschillende scenario's voor de totale vastgoedportefeuille qua benodigde duurzaamheidsinvesteringen. Mogelijk leidt dit tot een bijstelling van de investeringsbehoefte voor bovengenoemde 10 panden waarvoor nu investeringsbudget beschikbaar is, indien dat aan de orde is volgt een raadsnota. Ook via de middellange termijn aanpak van het Noodfonds zullen gemeentelijke panden aanspraak kunnen maken op ondersteuning (analoog aan ander maatschappelijk vastgoed in de stad).

Gemeentelijk wagenpark: Elektrische bedrijfsauto's zijn daar waar vervanging aan de orde was reeds aangeschaft. Om het nog niet elektrische wagenpark niet versneld af te hoeven schrijven wordt hiervoor voorlopig duurzame (HVO) brandstof als transitiebrandstof. Zodra vervanging aan de orde is wordt overal (indien beschikbaar) overgeschakeld op seriematig geproduceerde elektrische

voertuigen. In de gemeentelijke begroting is hiertoe een extra storting in productiemiddelenfonds (€575k per jaar) opgenomen. Onderzoek naar eventueel benodigde investeringen in de (laad) infrastructuur loopt. Tevens wordt de pilot e-car sharing, nu nog gericht op de eigen gemeentelijke organisatie, doorontwikkeld (idealiter in samenwerking met andere grote organisaties en gekoppeld aan een nieuw kader voor dienstreizen).

De exacte scope van klimaatneutraliteit voor de gemeentelijke organisatie is nog niet gedefinieerd. Voor 2023 is hierin voorzien zodat inzichtelijk wordt wat de te nemen aanvullende stappen zijn naar volledige klimaatneutraliteit per 2030. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in (de pilot met) de zgn. CO2 prestatieladder. Hierbij betrekken we ook de initiatieven die (gaan) lopen op het vlak van circulariteit en maatschappelijk verantwoord inkopen vanuit Economie/Inkoop. Dit is een stap in de transformatie naar een duurzame organisatie, waarvoor ook aanvullende interne communicatie en scholing is voorzien en gemeentebrede sturingsinstrumenten worden versterkt.

Voor de uitvoering en intensivering van bovenstaande activiteiten is per 2023 (formatie)ruimte in de gemeentebegroting opgenomen. Succesvolle werving is randvoorwaarde voor uitvoering van deze onderdelen.

Gemeentelijke organisatie	
Inspanning	Resultaat
Opstellen CO2 nulmeting gemeentelijke organisatie incl. scoping klimaatneutraliteit.	<ul style="list-style-type: none"> Inzicht (1^e helft 2023) in (restant) uitstoot gemeentelijke organisatie en beschikbare routes om klimaatneutraliteit te bereiken in 2030
Uitvoering pilot CO2 prestatieladder	<ul style="list-style-type: none"> Uitgevoerde pilot in 2023. Besluit invoering ultimo 2023.
Strategienota verduurzaming gemeentelijk vastgoed opstellen door EED coördinator.	<ul style="list-style-type: none"> Strategienota verduurzaming gemeentelijk vastgoed inclusief meerjaren investeringsvoorstel (ultimo 2023). Raadsbesluit inzet investeringsbudget <i>NB voortgang afhankelijk van succesvolle werving</i>
Energiebesparing binnen eigen bedrijfsvoering doorvoeren. Daarnaast besluitvorming over inkoop regionaal opgewekte duurzame energie door (te werven) energiecoördinator	<ul style="list-style-type: none"> Extra inzet op energiebesparing Collegebesluit inzake gezamenlijke inkoop regionaal opgewekte duurzame energie met Z-L gemeenten in 2023 <i>NB voortgang afhankelijk van succesvolle werving</i>
Wagenpark: vierjarenplan aanschaf voertuigen en HVO voor bestaande voertuigen. Onderzoek laadfaciliteiten loopt.	<ul style="list-style-type: none"> Inzicht in benodigde laadfaciliteiten voor gemeentelijk wagenpark Q1 2023. Vervanging wagenpark conform meerjarenplanning, tevens continuering inzet HVO brandstof
Pilot e-car sharing, onderzoek mogelijkheden verbreding naar andere organisaties en kader voor gemeentelijke dienstreizen	<ul style="list-style-type: none"> Opstarten pilot, in samenwerking met andere werkgevers in 2023.
Aanjagen transformatie / vergroting van bewustzijn medewerkers. Inventarisatie huidige bewustzijnsniveau, vervolgens ontwerpen interventies. Dat varieert van aanpassingen in formats tot ontwerpkeuzes in nieuwbouwprojecten	<ul style="list-style-type: none"> Vergroten klimaat/duurzaamheidsbewustzijn (en het handelen) van collega's. Verbetering van gemeentelijke sturingsinstrumenten (mogelijk koppeling SDGs) <i>NB voortgang afhankelijk van succesvolle werving</i>

3.4 Programmalijs regionale en lokale samenwerking

De gemeente Maastricht opereert niet alleen. Wij continueren de samenwerking in het kader van de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES). Het doel van de RES is een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energieopwekking, warmte(rest)bronnen en bijbehorende infrastructuur. In een RES-regio werken overheden met maatschappelijke partners, netbeheerders, het bedrijfsleven en waar mogelijk bewoners, regionaal gedragen keuzes uit. Dit doen zij voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor

benodigde opslag- en energie-infrastructuur (focus op de klimaattafels Gebouwde omgeving en Elektriciteit). In Zuid Limburg werken de Provincie, 16 gemeenten en Waterschap Limburg samen aan de RES, in drie subregio's: Maastricht Heuvelland, Westelijke Mijnstreek, Parkstad. De governance is georganiseerd via een Stuurgroep. In 2023 wordt er in RES-verband gewerkt aan:

- Programma Opwek Energie Rijksgronden (OER): onderzoek naar de mogelijkheden voor zonne-energie langs snelwegen
- Het opstellen van een ruimtelijk afwegingskader binnen de landschapsverdiepingsvisie, onderdeel grootschalige opwek zonne-energie (provincie is bevoegd gezag)
- Uitwerking van een doelgroepgerichte programmatische aanpak gericht op ontzorgen, inspireren, begeleiden voor Zon op grote daken projecten, mede in relatie tot netcongestie (met behulp van aangevraagde provinciale subsidie). Hiervoor worden ook mogelijke cases uit Maastricht aangedragen.
- Gezamenlijke besluitvorming over de verdeling van regionale restwarmte vanuit Chemelot. Inmiddels is een aparte stuurgroep en werkgroep opgericht voor het Warmtenet Zuid-Limburg (WZL). Het uiteindelijke doel is de fysieke aanleg van een regionaal warmtenet in Zuid-Limburg. Om dit te bereiken is een solide uitvoeringsorganisatie nodig die regionale samenwerking organiseert en rekening houdt met de beoogde publieke rol van de Wet collectieve warmtevoorziening (Wcw). Belangrijke mijlpaal in Q2 2023 is een position paper met daarin de visie van stakeholders t.a.v. een WZL-uitvoeringsorganisatie en mogelijke samenwerkingsvormen. Op basis hiervan zal de stuurgroep WZL besluiten of er voldoende gezamenlijke basis is om verder te werken naar de oprichting van een (juridische) entiteit waarin de benodigde kennis, kunde en realisatiekracht gebundeld worden om een regionaal warmtenet te realiseren. Vervolgens bepaalt de WZL-stuurgroep hoe het vervolgproces en toekomstige besluitvorming eruit komen te zien en wie daaraan wenst bij te dragen.

Daarnaast wordt momenteel samen met Universiteit Maastricht verkend of een Maastrichts Duurzaamheidsplatform toegevoegde waarde heeft. Dit platform zou een link kunnen vormen tussen wetenschap en praktijk, en zich met name richten op complexe transitievraagstukken (zoals circulair, energie, landbouw). Tevens wordt met de universiteit verkend of een specifieke pilot voor het verduurzamen van het universitaire (veelal monumentale) vastgoed mogelijk is.

Ook zetten wij het MEA netwerk voor de aangesloten 50 ondernemingen in Maastricht voort. Voor bedrijven is het een uitdaging het totale plaatje te overzien, noodzakelijk bij het nemen van verduurzamingsmaatregelen en het samenwerken aan integrale oplossingen voor gezamenlijke uitdagingen. MEA faciliteert kennisdeling voor en tussen bedrijven, informeert, inspireert en faciliteert ontwikkeling en samenwerking en activeert bedrijven deel te nemen aan projecten rond e-besparing en verduurzaming van gebouw, proces, vervoer en medewerkers. Vanaf 2023 splitsen wij MEA op in generieke sessies voor alle MEA-deelnemers en specifieke werkgroep-sessies voor de clusters Industrie (34), Grote Gebouwen/Kantoren (8) en Zorginstellingen (8).

Tenslotte is er een toenemend aantal plannen van initiatiefnemers t.a.v. verduurzaming (opslag, opwek etc.), welke in eerste instantie via de interne omgevingstafels worden beoordeeld. Waar noodzakelijk wordt specifiek beleid ontwikkeld om deze initiatieven te sturen.

Regionale en lokale samenwerking	
Inspanning	Resultaat
Regionale samenwerking via RES en subRES voortzetten. Aandacht voor regionale warmte,	<ul style="list-style-type: none"> • RES voortgangsbericht medio 2023 • Position Paper Warmtenet Zuid-Limburg in Q2 2023

landschappelijke inpassing grootschalige opwek en mogelijkheden multifunctioneel ruimtegebruik	<ul style="list-style-type: none"> Inzicht mogelijkheden multifunctioneel ruimtegebruik in Maastricht (bijv. P+R)
Onderzoek potentie Hernieuwbare energie op Rijksgrond (OER). Potentie voor opwek op /langs rijksterreinen. Uitwerking op Zuid-Limburgse schaal in navolging van initiatief Maastricht-Heuvelland	<ul style="list-style-type: none"> Zuid-Limburg onderdeel van rijksprogramma OER
Platform Duurzaamheid Maastricht (initiatief Universiteit Maastricht)	<ul style="list-style-type: none"> Uitwerking kennisagenda en vormgeving / scope duurzaamheidsplatform in 1^e helft 2023
Maastrichtse Energie Akkoorden (MEA) netwerk voortzetten met drie clusters: Industrie, Grote Gebouwen/Kantoren en Zorginstellingen. Tevens ondersteuning van specifieke trajecten. Continu streven naar optimale samenwerking met SIM.	<ul style="list-style-type: none"> 2 generieke kennissessies in 2023 3 sessies per cluster met cluster-specifieke thema's Evaluatie in Q4 2023
Inzet in gebiedsontwikkeling / reactie op plannen initiatiefnemers	<ul style="list-style-type: none"> Inbreng via de omgevingstafel en waar nodig ontwikkeling van specifiek beleid.

3.5 Programmamanagement en randvoorwaarden

In 2023 ligt de focus op de organisatie van randvoorwaarden, bemensing (ook gezien de te verwachten snelle opschaling) en ontwikkeling van monitoring/evaluatie instrumentarium. In 2023 volgen enkele belangrijke strategische keuzes in de pijler gebouwde omgeving (beschikbaarheid regionale warmte, ontwikkeling wettelijk instrumentarium) die bepalend zijn voor de verdere aanpak.

Een programma brede communicatiestrategie (intern en extern) wordt opgesteld. Voor de externe communicatie wordt de #missionzero campagne herzien. Voor de doelgroepaanpak (rondom Klimathuis) en de afzonderlijke projecten wordt een additionele aanpak uitgewerkt.

Een innovatiebudget is vrijgemaakt voor het stimuleren van pilots, nieuwe technologie (bijv. voor monumenten) of werkwijzen (sociale innovatie, betrekken doelgroepen).

Uiterlijk in 2025 zal een tussentijdse evaluatie worden uitgevoerd, op basis waarvan een vervolgaanpak voor de periode na 2026 wordt voorbereid.

Programmamanagement en randvoorwaarden	
Inspanning	Resultaat
Opzetten programmamonitoring en (tussentijdse) evaluatie. Effectmonitoring steunt op ontwikkeling vanuit inhoudelijke pijlers (o.a. verantwoording naar Rijk) en landelijke databases (zoals VNG – DEGO, Regionale Klimaatmonitor).	<ul style="list-style-type: none"> Systematiek voor monitoren voortgang (Q2 2023) en effect (Q4 2023) van het programma opgezet Tussentijdse evaluatie uiterlijk in 2025
Communicatiestrategie	<ul style="list-style-type: none"> Extern: herijking #missionzero in Q1 2023 Extern: communicatie doelgroepaanpak en afzonderlijke projecten conform afzonderlijke projectplannen Intern: communicatie aanpak volgt na inventarisatie vanuit pijler gemeentelijke organisatie

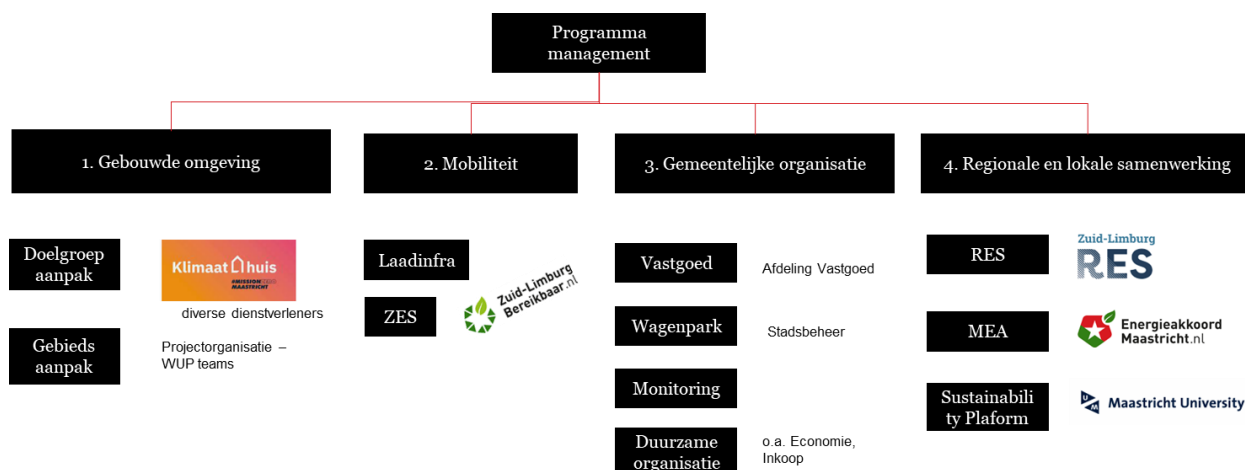
4 Organisatie

Bestuurlijk opdrachtgeverschap voor het programma ligt bij de portefeuillehouder duurzaamheid. Op specifieke deelprojecten zal afstemming met andere portefeuilles plaatsvinden (bijvoorbeeld energie armoede, Vastgoed, Noodfonds). Op regionaal niveau zijn afzonderlijke stuurgroepen actief voor de RES, de sub-RES Maastricht-Heuvelland en Warmtenet Zuid-Limburg.

Het ambtelijk opdrachtgeverschap ligt bij het afdelingshoofd Ruimte, opdrachtnemer is de programmamanager van het uitvoeringsprogramma. Voor uitvoering van het programma is een programmamateam opgezet. Deels wordt dit opgebouwd met nieuwe formatie (waarvoor via de klimaatgelden van het rijk en de aanvullende middelen uit de gemeentebegroting dekking bestaat). De programma organisatie zal de komende jaren nog groeien, met name voor de pijler gebouwde omgeving.

4.1 Organisatiestructuur

De programma organisatie is hieronder schematisch weergegeven. Een deel van de werkzaamheden is uitbesteed, dit geldt met name voor de diensten in het Klimathuis (CNME, woonwijzerwinkel) en een groot deel van de pijler mobiliteit (Zuid-Limburg Bereikbaar).

4.2 Programmamateam

Medewerkers kunnen rollen vervullen binnen meerdere pijlers, hieronder is een overzicht van betrokkenen op basis van hoofdtaken weergegeven (een uitgebreider overzicht is opgenomen in de afdelingsplannen). Een aantal rollen dient nog te worden ingevuld middels nieuwe formatie.

Programma organisatie		
Rol	Taken en verantwoordelijkheden	Inzet (fte)
<i>Programma management</i>		
Programma manager	Primair eindverantwoordelijk binnen de kaders van het vastgestelde programmaplan en begroting. <ul style="list-style-type: none"> Bewaken van de integrale programmalijn Eindverantwoordelijk voor het programmadoel Contact met ambtelijk en bestuurlijke opdrachtgevers Opstellen van (management) rapportages 	0,6
Programma control	Financieel beheer (financieel adviseur): <ul style="list-style-type: none"> Beheer en verantwoording programmabegroting, overzichten maken, bewaking van budgetten en beheersing van uitgaven Financiële verantwoording externe geldstromen (rijksregelingen en subsidies) Programma control (controller)	0,4
Programma ondersteuner	<ul style="list-style-type: none"> Ondersteuning programmamateam 	0,3

	<ul style="list-style-type: none"> • Verslaglegging, bijhouden en bewaken van plannings en actielijsten • Bijdrage aan rapportages, dossiervorming • Inkoopondersteuning 	
Communicatie adviseur	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen communicatiestrategie extern en intern • Communicatie ondersteuning deelprojecten • Aansturing communicatieve producties / inhuur 	0,5
<i>Pijler gebouwde omgeving</i>		
Beleidscoördinatie	<ul style="list-style-type: none"> • Aansturing van (en strategische rol in) beleidsontwikkeling • Strategische positionering gemeente en beleidsmonitoring gebouwde omgeving 	1
Project coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> • Aansturing van (en strategische rol in) projecten • Strategische positionering gemeente t.a.v. Wcw en warmtenetten 	1
Projectleiders	<ul style="list-style-type: none"> • Projectleiding, verantwoordelijk voor projectresultaat binnen gestelde randvoorwaarden 	3
Beleidsmedewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijke bijdrage aan (deel)projecten • Beleidsontwikkeling duurzaamheid • Advisering bij plannen van externe initiatiefnemers 	4
Specialisten en adviseurs	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijke bijdrage aan (deel)projecten • Advisering / begeleiding van uitvoering • Afdeling overstijgende brugfunctie binnen programma 	3
<i>Pijler Mobiliteit</i>		
Coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsontwikkeling en -monitoring t.a.v. duurzame mobiliteit • Samenwerking met ZLB t.a.v. Laadinfra en ZES (tevens gedelegeerd opdrachtgever) • Mobiliteit binnen Wijkuitvoeringsplannen • Afstemming intern gemeente 	1
Projectuitvoering Laadinfra en ZES: uitbesteding ZLB	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijk voor projectresultaat binnen gestelde randvoorwaarden 	
Ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning ZLB en senior beleidsadviseur 	1
<i>Pijler Gemeentelijke organisatie</i>		
Coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> • Aansturing verduurzaming gemeentelijke organisatie • Initiëren en begeleiden van transformatie 	1
Vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzaming alle gemeentelijke panden • Strategische nota verduurzaming gemeentelijk vastgoed • EED audits, uitvoering maatregelen 	1
Energiebesparing en monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring klimaatneutraliteit (intern en extern) • Initiëren en begeleiden van initiatieven om energie te besparen • CO2 prestatieladder 	1
Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzaming gemeentelijk wagenpark 	n.t.b.
Inkoop	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen MVI beleid, stimuleren duurzame inkoop 	n.t.b.
<i>Pijler Regionale en lokale samenwerking</i>		
Coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> • Vertegenwoordiger Maastricht binnen RES • Voorbereiding bestuurlijke besluitvorming • Samenwerking met buurgemeenten (Heuvelland) 	0,6
Begeleiding MEA: uitbesteed aan ZLB	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoordelijk voor projectresultaat binnen gestelde randvoorwaarden 	

5 Mijlpalen

De belangrijkste mijlpalen in 2023 zijn:

- Gebouwde omgeving
  - Klimaat huis uitbreiding diensten Q1 2023
  - Regeling Noodfonds middellang opengesteld Q1 2023
  - Doelgroepaanpak energie armoede middellang Q1 2023
  - Doelgroepaanpak monumenten gestart (pilot) Q3 2023

- 4 Wijkuitvoeringsplannen gestart Q3 2023
- Lokale Isolatie Aanpak (via NIP) gestart Q3 2023
- Mobiliteit
  - Evaluatie project laadinfra gereed Q1 2023
  - Aanpak Snelladen gereed Q2 2023
  - ZES uitwerking conform planning PvA Q4 2023
- Gemeentelijke organisatie
  - Scoping en nulmeting klimaatneutraliteit Q3 2023
  - Strategienota verduurzaming vastgoed Q4 2023
  - Besluit inkoop regionaal opgewekte energie Q4 2023
- Regionale en lokale samenwerking
  - Position paper Warmtenet Zuid Limburg Q2 2023
  - Besluit Maastricht Sustainability Platform Q2 2023
- Programma management
  - Programma vastgesteld Q1 2023
  - Programma organisatie op sterkte Q3 2023
  - Programma monitoring systematiek Q3 2023

Planning en voortgang op mijlpalen zal een vast agendaonderdeel vormen binnen het programmateamoverleg. Binnen het opdrachtgeversoverleg wordt gerapporteerd over de voortgang en gestuurd op de mijlpalen.

6 Financiën

6.1 Kosten

De programmabegroting is hieronder op hoofdlijnen meerjarig uitgewerkt.

Samenvatting begroting

	2023	2024	2025	2026
Gebouwde omgeving	€ 7.230.000	€ 4.917.000	€ 3.479.000	€ 3.929.000
Mobiliteit	€ 1.366.000	€ 1.577.000	€ 659.000	€ 644.000
Gemeentelijke organisatie	€ 1.237.000	€ 1.167.000	€ 1.167.000	€ 1.142.000
Regionale en lokale samenwerking	€ 190.000	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000
Programma management en randvoorwaarden	€ 355.000	€ 420.000	€ 470.000	€ 420.000
TOTAAL	€ 10.378.000	€ 8.221.000	€ 5.915.000	€ 6.275.000
<i>waarvan formatie</i>	<i>€ 1.459.000</i>	<i>€ 1.982.000</i>	<i>€ 2.194.000</i>	<i>€ 2.494.000</i>

Hierbij valt op dat de pijler gebouwde omgeving verreweg de grootste omvang heeft. Hier zal de komende jaren dan ook het meest moeten gebeuren. Grote posten in deze pijler zijn de middellange termijn aanpak Energie armoede (€3,2 mln verdeeld over 2023 en 2024) en de middellange Noodfonds (ca. € 2,45 mln.). In latere jaren neemt binnen deze pijler het relatieve belang van de gebiedsaanpak sterk toe (vanwege de toename van het aantal Wijkuitvoeringsplannen). De verwachting is dat de financiële omvang van deze pijler de komende jaren nog zal toenemen door nieuwe (rijks)regelingen.

De pijler mobiliteit bevat de kosten voor de invoering van de ZES en het project Laadinfra. Hierover heeft eerdere besluitvorming plaatsgevonden, de begroting voor deze projecten is opgenomen in het programma.

Binnen de pijler gemeentelijke organisatie zijn de (in de gemeentelijke begroting 2023 opgenomen) kosten voor elektrificeren van het wagenpark en het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed de grootste posten. NB bovenstaande begroting betreft alleen exploitatiekosten. In de gemeentelijke begroting 2023 is tevens een investering van € 1 mln. opgenomen voor verduurzaming van het eigen vastgoed, specifiek voor 10 grotere gemeentelijke panden waar al een EED audit voor is uitgevoerd. Binnen de pijler gemeentelijke organisatie wordt voor de gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille een verduurzamingsstrategie opgesteld. Mocht dit leiden tot een wens tot herverdeling van de reeds gevoteerde investeringsmiddelen zal hiervoor een raadsnota worden opgesteld. Uitgangspunt hierbij is dat wij streven naar een zo efficiënt mogelijke besteding van investeringsmiddelen (de 10 genoemde panden hebben al een relatief hoog duurzaamheidsniveau).

De pijler regionale en lokale samenwerking is (financieel gezien) van beperkte omvang. De kosten voor de samenwerking in de RES worden regionaal (met rijksmiddelen) beheerd. Met ingang van 2023 is het voorzitterschap en daarmee ook de coördinatie van de rijksmiddelen die aan de RES ter beschikking worden gesteld verschoven van Maastricht naar Heerlen.

Formatieve uitbreiding wordt in separate DT voorstellen uitgewerkt.

6.2 Dekking

Zoals eerder aangegeven heeft het Rijk met ingang van 2022 substantieel meer geld uitgetrokken voor gemeenten om het Klimaatakkoord uit te kunnen voeren. Daarnaast zal vanaf 2024 ook aanvullende projectfinanciering vanuit het Rijk worden toegekend aan gemeenten die (in de loop van 2023) concrete projecten en plannen ontwikkelen. De basisfinanciering is t/m 2025 formeel toegezegd door de Minister en is met name bedoeld voor formatieve uitbreiding. Zowel de basisfinanciering als de projectfinanciering zijn in de rijksbegroting opgenomen tot en met 2030.

Daarnaast heeft Maastricht in de eigen programmabegroting met ingang van 2023 extra middelen opgenomen om de eigen ambities voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving en de eigen organisatie waar te maken. Het gaat hierbij onder meer om dekking voor het Klimaat huis, het elektrificeren van het gemeentelijk wagenpark, aanvullende investering in de verduurzaming van gemeentelijke panden en personele capaciteit voor de eigen verduurzaming (EED coördinator, energie coördinator, aanjager verduurzaming).

Naast bovengenoemde structurele middelen zijn diverse incidentele middelen beschikbaar. Dit zijn rijksmiddelen (Specifieke Uitkering Energie Armoede, Schone Lucht Akkoord), gemeentelijke middelen (Noodfonds) en diverse subsidies. Ook hierbij geldt de verwachting dat de komende jaren, met name vanuit het rijk, aanvullende middelen beschikbaar zullen komen.

Een overzicht van de meerjarige dekking is hieronder opgenomen.

Samenvatting dekking (cursieve bedragen zijn schattingen)

	2022	2023	2024	2025	2026
Gemeentebegroting		€ 4.213.770	€ 1.763.770	€ 1.763.770	€ 1.763.770
<i>Klimaatbegroting</i>		€ 578.770	€ 578.770	€ 578.770	€ 578.770
<i>PB2023 Gebouwde omgeving</i>		€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
<i>PB2023 Gemeentelijke organisatie</i>		€ 885.000	€ 885.000	€ 885.000	€ 885.000
<i>Noodfonds middellange termijn</i>		€ 2.450.000			
Rijksmiddelen		€ 6.598.968	€ 4.275.041	€ 3.970.769	€ 3.600.000
<i>Rijksbijdrage basisfinanciering</i>	€ 675.210	€ 2.340.828	€ 2.362.062	€ 2.383.297	€ 2.400.000
<i>Rijksbijdrage ZES</i>		€ 387.472	€ 387.472	€ 387.472	
<i>Rijksbijdrage projectfinanciering</i>			€ 1.200.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000
<i>Regeling Lokale Aanpak Isolatie</i>		€ 570.668	€ 325.507		
<i>SPUK Energie Armoede middellange termijn</i>		€ 3.300.000			
Subsidies, incidentele middelen, overloop etc.	€ 234.106	€ 1.004.028	€ 263.508	€ 343.508	€ 343.508
TOTAAL	€ 909.316	€ 11.816.766	€ 6.302.319	€ 6.078.047	€ 5.707.278